

tooneel gesteld worden, opdat de toeschouwer er ontspanning en een prikkel tot nieuwe inspanning vinde in een tijd, waarin de socialistische opbouw de werkkraft nog letterlijk verslindt.

Maar ook de stukken, die zich rechtstreeks met de problemen van dezen socialistischen opbouw bezig houden, vinden volle en blijkens het in de handeling invallende applaus voortdurend meelevende zalen. Het toeval heeft gewild, dat wij slechts stukken gezien hebben met betrekking tot fazen uit den burgeroorlog, die echter, bij het gevoel van periodiek acute oorlogsverwachting, dat hier heerscht, toch ook een zekere actualiteit behouden hebben. Er zijn tal van stukken te noemen, die veel nieuwere problemen behandelen: „Mijn vriend”, van Pogodin, waarin de strijd om den snellen opbouw van een nieuw bedrijf geteekend wordt, „Meisjes van ons land”, van Nikitenko, dat den komsomolarbeid schildert bij den bouw van den stuwdam in den Dnepr, zooals de jonge communisten thans weer hier in Moskou in het eerste gelid strijden voor den aanleg van den ondergrondschen spoorweg, die goeddeels het werk van de jeugd schijnt te zullen worden, „Strijders”, van Romasjef, waarin het Roode leger in een latere periode weergegeven wordt, „Onzin”, van Konstantin Finn, het verhaal van een ingenieur, die tijdelijk de zaak van den socialistischen opbouw ontrouw wordt, op zoek naar romantischer avontuur, en zooveel andere.

Maar zooals gezegd, gedurende het tooneelfeest, dat het Moskousche seizoen opende in dagen, toen een betrekkelijk groot aantal schouwburgen haar deuren nog niet eens heropend had, hadden de stukken van sowjetschrijvers, die vertoond werden, toevallig het thema van den burgeroorlog gemeen. Als men deze in het algemeen beschouwt, dan kan men zeggen, dat zij aan den eenen kant nog wel eens te dicht bij de gebeurtenissen staan, om de onvermijdelijke discussie reeds heelemaal te kunnen dramatiseren: in Interwentsija (Interventie), van Slawin, wordt het vrije anarchisme het woord van een stel sinistere bandieten; ook de anarchistische leiding van de matrozen in Optimistitsjeskaja Tragedija (De optimistische Tragedie), van Wysjnewski, is weinig minder dan gespuis, terwijl de gunstige uitzondering, Aleksej, zonder veel moeite onder den invloed van den rooden commissaris geraakt. Er moet aan worden toegevoegd, dat op tal van andere oogenblikken wel degelijk reeds het besef blijkt te bestaan, dat het drama eerst dan tot zijn ware hoogte stijgt, wanneer men tegenstanders van gelijke portuur tegenover elkander stelt, intellectueel, maar vooral moreel. In Interwentsija, waar het hoofdzakelijk de wisselende krijgskans is, die de gemoederen in spanning houdt, schuiven de hoofdfiguren uit de tegengestelde kampen nog teveel langs elkaar heen; in Optimistitsjeskaja Tragedija zijn het details, waarin Wysjnewski, met tendentieuze bedoeling trouwens, ook den tegenstander de volle maat van zijn menschelijkheid gunt; Ljoebowj Jarowaja echter, een van de reeds oudere stukken van Trenef, stelt man en vrouw,